

— **Kitüntetés.** A király *Linszky* Antal uradalmi erdőmesternek, a közgazdaság érdekében befásítandó kopárok erdősitése terén szerzett érdemei elismerésül, a koronás arany érdemkeresztet adományozta.

— **A szántóval tömeges áttérés.** Az a hír volt elterjedve, hogy a kalocsai érsekséghez tartozó *Szántóva* bács megyei községben tömegesen térnek át a lakosok a katolikus vallásról a görög-keletire. *Kolozsvárról* írják, hogy éppen ellenkezőleg van a dolog. A két évvel ezelőtt kitért 905 lélekből máig 243-an tértek vissza a katolikus vallásra. A legújabb népszámlálás pedig hivatalosan kimutatta, hogy Szántóván újabban fogynak a szerbek és nem szaporodnak.

— **Bresci szökési kísérlete.** Rómából táviratozzák: A rendőrség megcáfolja azt a hírt, hogy összeesküvésnek jött a nyomára, melynek *Bresci* kiszabadítása lett volna a célja. Bresci azért szállították Porto Longoneba, mert a milánói börtön nincsen berendezve életük fogytáig elítélt foglyok eltartására.

— **Gyászrovat.** A Józsefváros érdemes elüljáróját, *Hanvai* Sándort nagy csapás érte; édesanyja, özv. *Hrabkovszky*, Sándorné szül. *Mahrhoffer* Anna ma délelőtt tíz órakor hetvennégy éves korában meghalt. A halottat holnap délután szentelik be a József-körút 81. számú házában, azután Új-Áradra szállítják és ott temetik el.

— **Özv. Kocsi Sebestyén** Antalné, született *kenesei Kenessey* Kamilla ma meghalt Budapesten ötvenhat éves korában. *Farkas* János, a képviselőház terebiztos, anyósát gyászolja az elhunytban.

Rákóczi *Parcsit* Ottó cs. és kir. százados, a polni katonai ménestelep parancsnoka, negyvenhárom éves korában Paliban meghalt. Kiváló képzettségű ember volt, a *literary gentleman*-ek sorából. Irt néhány regényt is *R. P. O.* név alatt s egy társadalmi drámáját a nyolcvanas években nagy sikerrel játszották a debreceni színházban.

Dr. Fröhmond Imre bányarvos, Pécs város tiszteletbeli főorvosa Pécs-Bányatelepen negyvenegy éves korában meghalt.

— **Harc egy kávéházban.** A kerepesi-uti Kossuth-kávéház ma délután heves harc színtere volt. Husz gázmunkás és a kávéház vendégei csinálták a botrányt, melynek egész csapat rendőrvetett véget.

A Kerepesi-ut 32. szám alatt levő Kossuth-kávéház *Wohlmuth* Adolfné nevében áll. Férje egykor a Marokkó-kávéház tulajdonosa volt és még abból az időből tartozik a Gázársaságnak száz koronával. Tegnap a társaság elküldte pénzbeszédőjét a kávéházba, hogy hajtsa be *Wohlmuth* tartozását. Az asszony azt a választ adta, hogy ő nem tartozik, hanem az ura, annak pedig most nincs pénze. mert nem is az ő nevében megy az üzlet. A gázyár alkalmazottja ekkor megfenyegette *Wohlmuth*-né, hogy elviteli a gázórát, ha nem fizet. Ez a fenyegetés sem használt. Ma este hat órakor aztán husz gázmunkás állított be a kávéházba, hogy elvigye a gázórát. A kávéház zsúfolva volt vendégekkel. Ezek a kávé pártjára állottak és rátámadtak a munkásokra, kik a náluk levő szerszámokkal védekeztek és több embert megsebesítettek. Nem maradt a kávéházban jóformán semmi sem épen; maga a kávésné is megsebesült és ájulva vitték ki. Végre rendőrökért küldtek és nemsokára tíz gyalog és ugyanannyi lovasrendőr jött a kávéház elé. A gyalogos rendőrök bementek a helyiségbe, a verekedőket széjjelválasztották és a gázmunkásokat bevitték a hetedik kerületi kapitányságra, hol jegyzőkönyvet vettek föl velük, azután szabadon bocsátották őket.

— **A figyelmes szödelgő.** A professzionátus szödelgők közt szép karriert futott meg *Auspitz* (Abrányi) Márton. Tanítónak készült, de úgy gondolta, hogy könnyebb életmód is van ennél, ezért elébb zugiskolát alapított s az újságokban hirdette, hogy bárkit alaposan előkészít a középiskolai vizsgákra. A jelentkezőket persze alaposan megzsarolta. Közben valami Gépírók Lapja című újságot alapított és azzal is meg akart zsarolni egy előkelő államvasuti tisztviselőt. Itt azonban póruljárt. Mikor már nagyon égett alatta a föld és négyezer koronát összeharagsolt, megszökött. Ma levelet küldött a rendőrségnek, melyben vakmerő orcátlansággal azt írja, hogy elfelejtette a lakását kijelenteni. Ha valami elintézetlen ügye volna, írja a rendőrségnek, forduljanak csak levélben hozzá új lakóhelyére, készséggel fog fölvilágosítással szolgálni.

— **Mérgezés humanizmusból.** Ezen a címen beküldött tudósítás alapján megirtuk, hogy *Bács-Topolján* *Katona* Ferencet egy veszett eb megmarta, de ezt csak későn hozta mások tudomására, mikor már nem lehetett megmenteni. Orvosa, hogy rettenetes fájdalmainak véget vessen, humanizmusból mérget adott be neki. Ezt a hírt maga az orvos cáfolja meg. *Katona* Ferenc — így írja ma nekünk az orvos — agyhártyalobban halt meg és nem hidrofóbiában. Az is valótlan, hogy humanizmusból mérget adott be az orvos a betegnek.

Blaha Lujza ellen.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, február 5.

Blaha Lujza, a magyar színpad büszkesége kénytelen lesz elhagyni a Népszínházat, ha bizonyos köröknek ellene indított hajszája sikerre vezet. Hangsúlyozzuk: kénytelen, mert abba még bele tudnánk nyugodni, hogy eltávozzék önként, bár ez is lehetetlen most, miután a művész jubileumán az egész ország élénken tiltakozott a legnagyobb magyar színész szándéka ellen. *Blaha* Lujza maradt is; örökös szerződést terveztek számára. A szerződés azonban késik, késleltetik, s ezt azzal tetézik, hogy tildözik abban a muzsatemplomban, mely dicsőségét *Blaha* Lujzának köszönheti. Értesülésünket a legilletékesebb forrásból kaptuk, közretevésre való meghatalmazással. Magunk örülnénk leginkább, ha meg tudnák cáfolni.

A Népszínház igazgatósága nem tartotta érdemesnek, hogy rengeteg kommunikéje közt csak egyetlen is tudassa a közönséggel *Blaha* betegségét. Egyszerűen kiosztotta szerepeit más színésznek; csak *Küry* Klárában volt annyi kollegialitás, hogy erről értesítse *Blaha* Lujzát.

Blaha Lujza még a szezon kezdetén meghűlt, erős reuma gyötörte különösen a lábát. De tovább kellett teljesítenie kötelességét. Két héttel ezelőtt orvosa kijelentette, hogy megsántul, ha azonnal szigorú kurát nem kezd. Erről *Blaha* Lujza levélben értesítette *Vidor* Pál főrendezőt; azért nem az igazgatót, mert *Porzolt* Kálmán saját kijelentése szerint sokszor hat napig sem bontja föl leveleit. Hogy ez csakugyan igaz, bizonyítja a következő epizód: nemrég báró *Splényi* leánya meghalt; nyomtatott gyászjelentést küldtek az igazgatónak. Felteszszük *Porzolt*-ról, hogy nem bontotta föl, különben nem tűzte volna ki a legközelebbi vasárnapra *Blaha* Lujza föllépését. Így történt, hogy a művész a temetés után való napon játszott: nem könyörgött műsorváltoztatásért.

Mennyire más ez a helyzet, mint az, mikor az igazgató hivatalát elfoglalta. *Blaháné* akkor vissza akart vonulni a színpadtól. *Porzolt* kétségbeesetten sietett lakására egy szerződéssel, mely csöppet sem volt előnyösebb, mint az *Evváé*, sőt a kosztümök árát sem akarta fedezni. Mikor *Blaha* Lujza ismételte lemondását, az igazgató rimázkodni kezdett, írja alá a szerződést, különben ő is azonnal beadja lemondását a népszínházi bizottságnak. A direktor ur végül, immár nem éppen példátlan szokása szerint, elájult. A művész férje segítségével fölélesztette s *Porzolt* aláírt szerződéssel távozott.

Jött aztán az a csodás ünneplés. Megjött a király kitüntetése is, csak a lelkesedéssel ígért örökös szerződés nem jött meg.

A direktor nem nagyon igyekszik segíteni az ígért beváltását. Sőt azt se leplezi, hogy *haragszik* *Blaha* Lujzára. Kimutatta ezt már a jubileumi banketnél, mert nem neki jutott az a főszerep, melyre reflektált. *Blaha* Lujzának havonta legalább tíz köteles föllépése volt kikötve. A hivatalos adatok mutatják, hogy *Evva* utolsó idejében is kétszer annyi föllépése volt. *Porzolt* igazgató csak kedvetlenül tűzött ki *Blaha*-darabot, a népszínművet mellőzte. Csodálatos, hogy éppen most, a *Blaha* Lujza betegsége alatt, egyszerre eszébe jutott a szent kötelesség s a művész tudta nélkül másnak osztja ki szerepeit.

Maga *Blaha* Lujza — saját kijelentése szerint — legjobban örül annak, ha az olyan szerepeket, melyeket már nem tart magához valóknak, újabb alkalmas erővel játszatják el. Anyira szentsége neki a népszínmű, hogy lemond önként egyes szerepekről, csak hogy ne tűnjék le az elárult szerepek. De ez nem jelenti, hogy a hozzáillő szerepeket is elvegyék tőle. Ha népszínművet akarnak bemutatni, elég van olyan, melyet más primadonna kreált (Holtomiglan, Próbaházasság stb. *Küryvel*) van olyan is, melyben a *Blaháné* menyecske szerepe mellett fiatal leány játszik. De ha már újakat nem adnak, ne vegyék el tőle klasszikus alakításait, csupa olyan szerepet, melyhez nemcsak «operettlízis» és tánc, hanem hang és művészet is kell.

Blaha Lujza, akinek hároméves szerződése egy év múlva telik le, szomorúan mondotta ma délután: — Ezek után már el vagyok készülve az elbocsátásra, várom a direktor ilyen tartalmu levelét.

Hihetetlen, hogy *Blaha* Lujzának efféle csüggedéssel kell beszélnie! *Blaha* Lujzát nem lehet azzal vádolni, hogy a divatba jött primadonna-versengés neki is szokása s hogy ez viszi a panaszt ajkára. Hisz éppen az igazgató nejét, *Porzolt*-né *Lukács* Juliskát ő hozta a Népszínházhoz, ő ajánlotta melegen *Evvának*, aki csak az ő dicséretére szerződött. Ő maga keresett magának bizonyos szerepekre utódot a *Komáromy* *Mariska* személyében, akit azonban elküldtek. De hiszen nem kell *Blaha* Lujza önzetlenségére bizonyosságokat keresni.

Állítólag a *Blaha* Lujza összes szerepeit átadják *Küry* Klárának, részben *Fedák* Sárának s jövőre ideszerezdítetik *Pálmay* Ilkát disz-primadonnának.

Riasztó dolgok ezek: az egész ország követelni fogja, hogy *Blaha* Lujzának igazságot szolgáltatassanak, örökös szerződést, mely megvédi az igazgatói szeszélyek önkénykedései ellen.

... A művész szomorúan nézte ma délután szobája falát, melyet csak arany- s ezüst-babérokoszu ötvennél több díszít. A dicsőség, a sikerek, érdemek e fényes bizonyosságai fólháborítón szatirikus keretet szolgáltatnak ahhoz a kicsinyes akcióhoz, mely föl sem érhet a legnagyobb magyar művésznőig.

Farsang.

A *Créche*-bál. Régi fényét és régi jó hírét nem vesztette el a Bölcsőde-bál, pedig szerényen átköltözött a Vigadóba a kisebb Royalba. De a közönsége azért a régi előkelő publikum volt. A bálanyák leginkább az arisztokraciából kerültek ki, és a rendezőség egy része is. Tíz órakor már mozdulni sem lehetett a teremben, melynek felső részén pálmák között állott a bálanyák emelvénye, melyet a Rákóczi hangjai mellett foglaltak el. Erre megkezdődött a csárdás, *Radics* Béla muzsikájára. A nem táncolók meg odagyülekeztek a bálanyák emelvénye elé és bámulták a szébbnél szebb öltözöket. Három *Károlyi* grófné volt a bálanyák között. *Istvánné* sötétkék brokát ruhában brüsszeli csipke-disszel, keleti gyöngy és brilláns ékítményvel, *Sándorné* ivoirszinű selyemben virágdisszel és brillánsokkal, *Viktorné* ezüstszürke selyemben csipkedisszel, brillánsokkal. A bálanyák között volt továbbá *Hegedüs* *Sándorné* lila moirében, *Kempeszky* *Mihályné* ezüstszürke failleben pointlesszel, *Gaál* *Jenőné* ibolyaszínű moirée velourban pointlesszel, *Stephani* *Ervinné* fehér brokátban, *Tauffer* *Vilmosné* zöld brokátban, *Luczenbacher* *Pálné* fehér selyemben fekete paillettel bevonva, *Szaczelláry* *Pálné* világos kéken, ezüstdisszel, *Biró* *Árminné* sárga bársonyban, *Farnady* *Eleménné* sárga selyemben, *Haggenmacher* *Árpádné* sárga duchesseben pointlesse csipkével. A táncrend, melylyel a rendezőség a táncosnőket meglepte, csinos kartonlap táncoló kis lánnyal.

FŐVÁROS.

* **Vásárcsarnok-ügyek.** A vásárcsarnoki bizottság ma délután *Almády* Géza tanácsos elnöklésével ülést tartott, hogy több apró ügyet tárgyaljon. Elsőben is megszavazták 15,000 koronát az államvasuti kirendeltség személyszaporítása részére. Ezután a Magyar Gazdák Vásárcsarnokellátó Szövetkezetének kérését tárgyalták, melyben óriási, 6000 koronát meghaladó évi helybérenek leszállítását kéri. A bizottság, melyről a legnagyobb jóakarat sem mondhatná, hogy a vásárcsarnoki helybérlők méltányos érdekeit szíven viseli, a legnagyobb nyugalommal tagadta meg a kérést, csak éppen *Fenyvessy* *Adolf* és *Kurjüsst* *Miksa* használták fel a ritka alkalmat, hogy a szövetkezetnek előtűk aligha ismert tevékenységét bírálgassák. Ez a bírálat egyszerűen abból állt, hogy a szövetkezet nem elég agilis. Ebből a kijelentésből is látszik a teljes tájékozatlanság. A szövetkezet a legnagyobb lelkiismeretességgel tölti be hivatását, még pedig céljának megfelelően és önzetlenül. Mutatja ezt az a közszeretlet, melyben a gazdák részéről általában részesül. Működését tehát nem lehet egyszerű kijelentéssel elítélni. De mert 6000 koronányi bérral nem tud önzetlenül működni, nem csoda, ha bérelengedéssel kívánja igénybe venni a fővárosnak